

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 18. jula 2014. god.
Br. ref.: RK678/14

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI42/14

Podnosilac

PTK-SHA, Priština

**Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda Kosova, Rev. br. 238/2013, od
7. novembra 2013. god., sa zahtevom za uvođenje privremene mere**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je Akcionarsko društvo–Pošta-Telekom Kosova (u daljem tekstu: PTK-SHA, Priština), koju zastupa g. Lulzim Sokoli, rukovodilac za pravna pitanja i administraciju u PTK.

Osporena odluka

2. Osporena odluka je presuda Vrhovnog suda Kosova, Rev. br 238/2013, od 7. novembra 2013. god., koju je podnosilac zahteva primio 3. januara 2014. god.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporene presude Vrhovnog suda, kojom podnosilac zahteva tvrdi da su povređena prava garantovana Ustavom Kosova prema članu 31 (Pravo na Pravično i Nepriistrasno Suđenje) u vezi sa članom 6 Evropske konvencije za ljudska prava (EKLJP) i članu 46 (Zaštita Imovine), kao i pravo na zaštitu imovine prema članu 1 Protokola 1 EKLJP.

Pravni osnov

4. Član 113.7 u vezi sa članom 21.4 Ustava Republike Kosovo, članom 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo, br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon), i pravilom 56 Poslovnika o radu Ustavnog suda Kosova (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 7. marta 2014. god., podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu (u daljem tekstu: Sud).
6. Dana 1. aprila 2014. god., odlukom GJR. KI42/14, predsednik Suda je imenovao sudiju Arta Rama-Hajrizi za sudiju izvestioca i istog dana je imenovao Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Altay Suroy (predsedavajući), Snezhana Botusharova i Kadri Kryeziu.
7. Dana 22. aprila 2014. god., Sud je obavestio podnosioca i Vrhovni sud o registraciji zahteva.
8. Dana 19. maja 2014. god., Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i iznelo Sudu preporuku o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

9. Dana 13. decembra 2011. god., podnosilac zahteva je doneo odluku da smanji sve operativne troškove, uključujući i troškove za osoblje za 20%. U radnim sektorima gde je sprovedena odluka, došlo je do smanjenja plata zaposlenih. Ova odluka je, prema podnosiocu zahteva, doneta na zahtev vlasnika svih akcija preduzeća - Vlade Kosova od 7. decembra 2011. god.
10. Dana 11. maja 2012. god., M. Sh., zaposlen kod podnosioca zahteva, PTK-SHA-Priština, pogođen odlukom podnosioca zahteva, podneo je tužbu Opštinskom sudu u Peći, osporavajući odluku o promeni stepena stručne spreme na poslu sa stepena 7 na stepen 6 i smanjenje njegove plate zajedno sa pogodnostima koje su mu pripadale sa platom, kao što su bonusi i penzijski štedni fond.

11. Dana 19. marta 2013. god., Osnovni sud u Peći je doneo presudu C. br. 364/12, kojom je tužbu tužioca M. SH. usvojio u celosti kao osnovanu.
12. U obrazloženju presude, između ostalog, Osnovni sud u Peći je naglasio: *"Sud je odlučujući u vezi sa zakonitošću osporene odluke kojom je tužiocu smanjen stepen ličnih dohodaka sa stepena 7 na stepen 6, oslanjajući se na odredbe člana 10.1.2, tačka 2.1, 10.3, 10.5, 11, 55, 56 Zakona o radu pod brojem 03/L-2012, vezano za član 5 ugovora o radu, zaključenim 20.10.2011. godine, došao do zaključka da je osporena odluka u suprotnosti sa zakonskim odredbama na snazi, i u suprotnosti sa članom 5 ugovora o radu"*.
13. Osnovni sud je dalje naglasio: *"Sud utvrđuje da je radni odnos ugovorno-pravni odnos, gde strane prilikom zaključivanja jednog takvog ugovora o radu treba da poštuju uslove ugovora u potpunosti, zbog čega sud u konkretnom slučaju utvrđuje da je ugovor o radu između tužioca i tužene zaključen poštujući sve uslove predviđene za zaključivanje ugovora, kao što je sposobnost ugovornih strana, saglasnost, volja strana, predmet ugovora i osnov ugovora"* i u tom smislu, ovaj sud je našao i *"utvrđuje da se ugovor o radu, zaključen između tužioca i tužene mogao izmeniti samo izraženom voljom obeju strana, i da tužena nije mogla da izmeni uslove ugovora samo jednostranim izražavanjem svoje volje"*.
14. Na ovu presudu, podnosilac zahteva je blagovremeno izjavio žalbu Apelacionom sudu u Prištini, zbog bitnih povreda odredaba parničnog postupka, pogrešnog i nepotpunog utvrđivanja činjeničnog stanja i pogrešne primene materijalnog prava.
15. Dana 12. jula 2013. god., Apelacioni sud Kosova je doneo presudu AC. br. 1447/13, kojom je usvojio žalbu podnosioca zahteva, preinačio presudu Osnovnog suda u Peći, C. br. 364/12, od 19. marta 2013. god., na način, da je žalbu tužioca M. SH. odbio kao neosnovanu.
16. Osporavajući obrazloženje Osnovnog suda u Peći, Apelacioni sud je, između ostalog naglasio: *"Ovaj sud je ocenio takav zaključak prvostepenog suda, i našao da se jedna takva odluka i pravno stanovište ne mogu prihvatiti kao pravilni i zakoniti, zato što se prema oceni ovog suda u ovakvom činjeničnom stanju pogrešno primenilo materijalno pravo, kada je prvostepeni sud našao da je tužbeni zahtev tužioca osnovan."*
17. Apelacioni sud je u nastavku, pružajući obrazloženje u svojoj presudi, naglasio:
"Ovo, pored ostalog i iz činjenice što je tužena postupila u potpunoj saglasnosti sa odlukom deoničara – Vlade Republike Kosova, odnosno Ministarstva za ekonomski razvoj, koje je preporučilo redukovanje troškova za osoblje tužene (PTT), oslanjajući se na unutrašnju politiku, u skladu sa njom i poslovnim planom za 2012 godinu, kao i odlukom Izvršnog odbora od 13.12.2011. godine, a u cilju smanjenja troškova za osoblje na maksimum 20 % od ukupnih prihoda, a o svemu ovome se odlučilo pozivajući se na odluku deoničara – Ministarstva za ekonomski razvoj od 06.12.2011. godine, i dr."

18. Dana 17. novembra 2013. god., Vrhovni sud Kosova, odlučujući po reviziji izjavljenoj na presudu Apelacionog suda od strane M. SH. doneo je presudu Rev. br. 238/2013, kojom je usvojio reviziju tužioca i preinačio presudu Apelacionog suda, AC. br. 1447/13, od 12. jula 2013. god., odlučujući da na snazi ostavi presudu Osnovnog suda u Peći, C. br. 364/12, od 19. marta 2013. god.
19. U obrazloženju presude *“Vrhovni sud Kosova je ocenio kao osnovane navode iz revizije, zato što je pobijana presuda u suprotnosti sa članom 55, stav 1 Zakona o radu („Službeni list“ 03-L-212-RK), kojim je utvrđeno da zaposleni ima pravo na platu, koja se određuje ugovorom o radu, a u skladu sa ovim zakonom, kolektivnim ugovorom, i unutrašnjim aktom poslodavca. Plata tužioca na osnovu ugovora o radu je bila u sedmom stepenu, i smanjenje ispod ovog stepena je u suprotnosti sa odredbama ugovora i zakona”*.

Navodi podnosioca

20. Podnosilac zahteva tvrdi da su presudom Vrhovnog suda povredena prava garantovana Ustavom prema članu 31 (Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje), članu 46 (Zaštita imovine) i prava garantovana EKLJP, članu 6 (Pravo na pravično suđenje) i članu 1 dodatnog Protokola (Zaštita imovine).
21. Podnosilac zahteva zasniva svoje tvrdnje na povredama ustavnih odredaba i odredaba EKLJP u sledećim argumentima:

Navodna povreda člana 31. Ustava u vezi sa članom 6 EKLJP

Prema podnosiocu zahteva, osporenom presudom povređeno mu je pravo na pravično i nepristrasno suđenje, jer je Vrhovni sud pružio potpuno kontradiktorno obrazloženje u poređenju sa obrazloženjem datom u presudi Apelacionog suda, i ova potpuno suprotna ocena činjeničnog stanja od strane dva suda, rezultirala je navodnom povredom Ustava i EKLJP, jer je prema podnosiocu zahteva, povređena jedna od garancija člana 6 EKLJP, odnosno pravo na obrazloženu odluku.

Podnosilac zahteva je dalje tražio od Suda da od – Vlade Kosova, kao vlasnice akcija PTK, dobije zvanično objašnjenje da li se njen zahtev za smanjenje operativnih troškova za 20%, odnosi i na smanjenje troškova za osoblje.

Navodna povreda člana 46. Ustava u vezi sa članom 1 dodatnog Protokola EKLJP

Pravo imovine, garantovano Ustavom i dodatnim Protokolom EKLJP, prema tvrdnjama podnosioca zahteva je povređeno, jer *”obrazloženje dato od strane Vrhovnog suda Kosova nije u skladu sa realnim stanjem činjenica”*. Osporena presuda je na nezakonit i proizvoljan način uskratila podnosiocu zahteva pravo na njenu imovinu.

22. Podnosilac zahteva traži od Suda uvođenje privremene mere, kojom će se Vrhovni sud obavezati da ne razmatra moguće predmete sa istim objektom razmatranja koji se mogu ubuduće podneti, sve dok Ustavni sud ne donese

odluku u vezi sa ovim zahtevom, jer bi se u suprotnom ozbiljno povredio javni interes.

Prihvatljivost zahteva

23. Kako bi bio u stanju da reši zahtev podnosioca zahteva, Sud prvo treba da ispita da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom i Poslovníkom.
24. S tim u vezi, Sud se poziva na član 113.7 Ustava, koji propisuje:
- “Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom.”.*
25. Sud uzima u obzir i pravilo 36 Poslovníka o radu Ustavnog suda, koje propisuje:
- “(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve:
c) samo ako zahtev nije očigledno neosnovan.*
26. Prilikom ocene tvrdnji pokrenutih od strane podnosioca zahteva, Sud primećuje da podnosilac osporava presudu Vrhovnog suda, Rev. br. 238/2013, od 17. novembra 2013. god., kojom je Sud odlučio po reviziji izjavljenoj od strane M. SH., radnik podnosioca zahteva.

Relevantne ustavne odredbe i odredbe EKLJP u vezi sa slučajem

27. Ovom prilikom, Sud podseća da Ustav Kosova i EKLJP, u odredbama koje osporava podnosilac zahteva, propisuje:

Član 31. Ustava [Pravo na Pravično i Nepristrasno Sudeње]

1. Svakom se garantuje jednaka zaštita prava pred sudom, ostalim državnim organima i nosiocima javnih.

2. Svako ima pravo na javno, nepristrasno i pravično razmatranje odluka o pravima i obavezama ili za bilo koje krivično gonjenje koje je pokrenuto protiv njega/nje, u razumnom roku, od strane nezavisnog i nepristrasnog, zakonom ustanovljenog, suda.

[...]

Član 46 [Zaštita Imovine]

1. Garantuje se pravo na imovinu.

2. Korišćenje imovine je regulisano zakonom, u skladu sa javnim interesom.

[...]

Član 6. 1 EKLJP

Pravo na pravično suđenje

1. Prilikom utvrđivanja građanskih prava i obaveza ili osnovanosti bilo kakve krivične optužbe protiv njega, svako ima pravo na pravično suđenje i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristrasnim, zakonom ustanovljenim sudom. Presuda se izriče javno, ali se novinari i javnost mogu isključiti s čitavog ili jednog dela suđenja u interesu morala, javnog reda ili nacionalne sigurnosti u demokratskom društvu, kada to nalažu interesi maloljetnika ili zaštite privatnog života strana u sporu, ili kada to sud smatra izričito neophodnim zato što bi u posebnim okolnostima publicitet mogao naneti štetu interesima pravde.

[...]

Član 1 dodatnog Protokola EKLJP, zaštita imovine

Svako fizičko ili pravno lice ima pravo na neometano uživanje svoje imovine. Niko ne može biti lišen svoje imovine, osim u javnom interesu i pod uslovima predviđenim zakonom i općim načelima međunarodnog prava.

Prethodne odredbe, međutim, ni na koji način ne utiču na pravo države da primjenjuje takve zakone koje smatra potrebnim da bi nadzirala korišćenje imovine u skladu s općim interesima ili da bi osigurala naplatu poreza ili drugih doprinosa ili kazni.

28. Kako bi odlučio na meritoran način u vezi sa zahtevom, Sud uzima u obzir i odredbe Zakona o sudovima 2010/03-L-199, proglašen 9. avgusta 2010. god., u kojima je propisano:

Član 21. Vrhovni sud

1. Vrhovni sud je najviši sudski organ vlast na Kosovu i ima mesnu nadležnost nad celom teritorijom Republike Kosova.

[...]

i

Član 22. Nadležnosti Vrhovnog suda

1.3. utvrđuje načelne stavove i pravna mišljenja po pitanjima koja su značajna za jedinstveno sprovođenje zakona od strane sudova na teritoriji Kosova.

[...]

29. Ocenjujući ustavnost osporene presude u svetlu tvrdnji o ustavnoj povredi i činjenicama koje su podržale ove tvrdnje, upoređujući ove činjenice sa sadržajem gore navedenih odredaba, Sud smatra da nije našao argumente da je došlo do povrede ustavnih odredaba i odredaba EKLJP, čak štaviše kada su ove tvrdnje, koje su podržane "pogrešnim i nepotpunim utvrđivanjem činjeničnog

stanja“ argumentima sprovođenja zakonitosti, a ne ustavnosti, kao i očiglednim nezadovoljstvom u vezi sa konačnim ishodom suđenja.

30. S tim u vezi, Sud naglašava da samo opis odredaba Ustava i EKLJP, kao i zaključak da su one povređene, bez iznošenja činjenica o načinu povrede, bez navođenja okolnosti i bez preciziranja postupaka javnog organa koji su u suprotnosti sa pravičnim i nepristrasnim suđenjem, ne predstavlja dovoljan osnov da se ubedi Sud da je došlo do povreda Ustava ili EKLJP u vezi sa pravičnim i nepristrasnim suđenjem.
31. Sud dalje smatra da nije sud utvrđivanja činjenica, ne sudi kao sud četvrtog stepena i jednostavno nije jedan sudski stepen više. Sud u principu ne ocenjuje činjenicu da li su redovni sudovi pravično i na potpun način utvrdili činjenično stanje. Sudu su od suštinskog značaja pitanja od čijih postojanja zavisi ocena o mogućoj povredi ustavnih prava, a ne tipično zakonska pitanja koja su uglavnom bile činjenice iznete od strane podnosioca zahteva (Vidi, *mutatis mutandis, i.a., Akdivar protiv Turske*, 16. septembar 1996. god., R.J.D, 1996-IV, stav 65).
32. U vezi sa gore navedenim, Sud naglašava da je dužnost sudova redovne jurisdikcije da odlučuju o rangiranju važnosti dokaza i da ocene koji dokaz u pogledu pravilne primene zakona na snazi ima prednost, a u ovom slučaju je bez sumnje ta dužnost pripadala Vrhovnom sudu da odluči da li je sudsko stanovište prvostepenog ili Apelacionog suda pravilno i da to sankcioniše svojom konačnom sudskom odlukom.
33. Pored toga, kada se uzme u obzir da je Ustav Kosova u članu 103.2 propisao da je Vrhovni sud najviša sudska vlast, Zakon o sudovima je Vrhovnom sudu dao nadležnost “*sprovođenja zakona od strane sudova na teritoriji Kosova*” i shodno tome i unifikaciju sudske prakse redovnih sudova.
34. U tom smislu, Sud nije našao da su različita obrazloženja dva sudska stepena dovela do povrede člana 31. Ustava u vezi sa članom 6 EKLJP, jer je konačna presuda Vrhovnog suda zaključila ocenu činjeničnog stanja, kao i primenu zakonitosti i Sud ni na jedan način nije mogao da zaključi da je povređeno *pravo na obrazloženu odluku* kao jedna od garancija člana 6 EKLJP prava na pravično i nepristrasno suđenje.
35. Pored toga, Sud podseća da je ESLJP u svojoj sudskoj praksi ocenio da obaveza koju ima jedan domaći sud da obrazloži svoje odluke, ne može da se tumači kao zahtev za detaljno obrazloženje svake tvrdnje koju pokreće parničar. Obaveza da se obrazloži odluka, zavisi od prirode navedene odluke. Kada Vrhovni sud ne usvoji žalbu, jer nije podnet pravni osnov slučaja, uslovi iz člana 6 Konvencije mogu da se dopune ograničenim obrazloženjem (Vidi odluke ESLJP u slučajevima *Marini protiv Albanije*, 18. decembar 2007. god., §105 i *Mishgjoni protiv Albanije*, 7. decembar 2010. god.)
36. Sud u nastavku, u odgovoru na tvrdnju o povredi prava na imovinu, smatra da ne može naći činjenice da je podnosiocu zahteva uskraćeno pravo na imovinu na proizvoljan način, nasuprot tome, sporno pitanje između stranaka je rešeno od strane “*suda ustanovljenim zakonom*” i u sudskom postupku propisanim

zakonom, dakle, sudsku odluku donetu pod takvim okolnostima Sud ne može da oceni kao proizvoljnu da bi bila pokazatelj navodne povrede.

37. U ovim okolnostima, Sud smatra da činjenice iznete od strane podnosioca zahteva ni na jedan način ne opravdavaju tvrdnju o povredi ustavnog prava ili prava garantovano EKLJP, dakle, ne može da se zaključi da je osporenim odlukom došlo do povrede ljudskih prava i u skladu sa pravilom 36 stav 2 tačka b, utvrdio je da zahtev treba da se proglašeni neprihvatljivim kao očigledno neosnovan.

Zahtev za privremenu meru

38. Uzimajući u obzir činjenicu da se zahtev u celosti proglašava neprihvatljivim kao očigledno neosnovan, Sud nalazi da ovaj zahtev treba da se odbije, jer bi uvođenje ove mere u obliku u kakvom je tražio podnosilac zahteva, bilo bespredmetno i potpuno neosnovano.

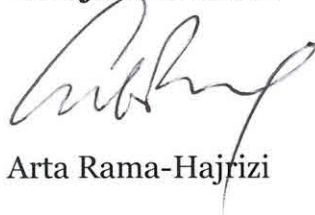
IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 20. Zakona i pravilom 56 Poslovnika o radu, 19. maja 2014. god., jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. Da dostavi odluku stranama i objavi u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona o Ustavnom suda;
- III. Odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Artar Rama-Hajrizi

Predsednik Ustavnog suda

Prof. dr Enver Hasani